

NSB'er die in die tijd tot raadsheer werd benoemd, viel het bij zijn intrede op, 'dat van Loon door de grote meerderheid van de leden van het college met beleefdheid en zelfs met onderscheiding werd behandeld' — slechts twee raadsheren gedroegen zich zeer gereserveerd. Van geringe weerbaarheid had voorts de Strafkamer van de Hoge Raad getuigd (het college kent Kamers voor strafzaken, voor civiele zaken en voor belastingzaken) toen zij op 12 januari '42 de uitspraak deed dat elke 'door de bezettende macht genomen maatregel van wetgevende aard' (d.w.z. o.m. *alle* verordeningen van Seyss-Inquart) 'onder de huidige omstandigheden het karakter van wet in de zin der Nederlandse wetgeving niet kan worden ontzegd'; zij moesten dus nageleefd worden en op overtreding stond, aldus de Strafkamer van de Hoge Raad, terecht straf. 'Niet ten onrechte werd', schreven wij in deel 6 (aan het slot van de paragraaf 'Hoge Raad' in hoofdstuk 8), 'het arrest van 12 januari '42 door een Groninger jurist als 'het arrest van de volledige overgave' aangeduid. Wie zich in de wereld van het recht bewoog, las het of hoorde er van en wie in die wereld enig begrip had voor het feit dat Nederland in een dodelijke strijd om zijn historisch volksbestaan gewikkeld was, voelde zich, niet door de Strafkamer van de Hoge Raad alléén, maar door 'de Hoge Raad' in de steek gelaten, ja in de rug aangevallen. 'Zo'n Hoge Raad kunnen wij na de vrede natuurlijk niet houden', schreef *Vrij Nederland* in '43, 'de heren moeten de laan uit. Wij hebben een Hoge Raad voor het recht, maar niet voor het onrecht!'¹

Zo werd over het algemeen in de illegaliteit gedacht en met name ook door van Heuven Goedhart. Hij meende met van Randwijk en vele anderen, die tot verzet aanspoorden, dat het college als zodanig zijn goede naam had verspeeld en dat dus, al had in '40 binnenskamers een minderheid wél op een weerbare houding aangedrongen en al was het beruchte arrest van januari '42 slechts door één van de drie Kamers geweest, ten aanzien van de Hoge Raad een nieuw begin moest worden gemaakt, hetgeen uiteraard pas mogelijk zou zijn als het gehele land zou zijn bevrijd.

Na de inzet van 'Market-Garden' (17 september) werd enkele dagen lang vertrouwd dat die volledige bevrijding niet lang op zich zou laten wachten. Van Heuven Goedhart had in Londen aan zijn hoofdamtenaar mr. F. J. H. Snijders, die in de rang van majoor hoofd van de sectie-Juridische Zaken van de staf Militair Gezag was geworden, doen weten dat hij wenste dat de werkzaamheden van de Hoge Raad voorshands

¹ *Vrij Nederland*, IV, 1 (28 aug. 1943), p. 4.